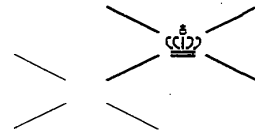

FORSVARSMINISTERIET

Folketingets Forsvarsudvalg
Christiansborg

1. 1 MAJ 2007

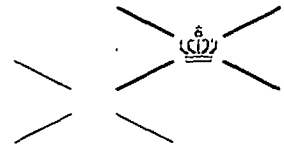
Til udvalgets orientering fremsendes Skibsfartens og Luftfartens Redningsråds årlige rapport om flyve og søredningstjenesten i danske farvande for 2006. Redegørelsen er baseret på Forsvarskommandoens årsrapport, og indeholder bl.a. en statistisk behandling af de aktiviteter, der er udført af flyve- og søredningstjenesten i 2006.

Det er sammenfattende rådets vurdering, at flyve- og søredningstjenesten har opnået et tilfredsstillende resultat i 2006.

Med venlig hilsen

Søren Gade

Jens Henning Garly

NOTAT

København den 26. april 2006

RAPPORT FOR FLYVE OG SØREDNINGSTJENESTEN FOR 2006

Det er Skibsfartens og Luftfartens Redningsråds vurdering, at flyve og søredningstjenesten har opnået et tilfredsstillende resultat i 2006, og året har ikke afvejet væsentligt fra normalbilledet. Antallet af aktiveringer i 2006 har været lavere end året tidligere, hvilket bl.a. kan have bæring på gennemførte søsikkerskadekampagner. Over en tiårig periode kan der spores en faldende tendens i antallet af søredningsaktioner. Der har i 2006 været en mindre stigning i det gennemsnitlige timeforbrug pr. redningsaktion. Årsagen hertil kan fortrinsvis tilskrives det forhold, at der i dag anvendes længere tid på at søge efter omkomne end tidligere. Det kan ligeledes konstateres, at redningstjenesten med samme organisation, ressourcer og geografiske placering over en fireårig periode, har opnået en stabil "redningsprocent" på omkring 95 %. Målopfyldelsen af resultatkravene for søredningstjenesten vurderes som tilfredsstillende. Den operative kontaktgruppe for søredningstjenesten har i 2006 opdateret publikationen SAR-Danmark Organisation samt udgivet en ny publikation.

Indledning

Nærværende notat udgør Skibsfartens og Luftfartens Redningsråds årlige rapport for flyve og søredningstjenesten i danske farvande.

Rapporten er baseret på Forsvarskommandoens konsoliderede årsrapport for 2006, og følger herudover de retningslinier, der fremgår af Mål og resultatkrav for søredningstjenesten¹. Rapporten indeholder en statistisk behandling af aktiviteterne, der er udført af flyve- og søredningstjenesten i 2006, herunder en sammenligning med rapporterede tal for 2005, og i visse tilfælde perioden 2003 – 2006 til brug for identifikation af udviklingstendenser. Rapporten skitserer herudover de tiltag, der er blevet iværksat i 2006, og medtager for første gang en komplet afrapportering efter mål og resultatkravene.

Organisation for flyve og søredningstjenesten

I Danmark er der oprettet en eftersøgnings- og redningstjeneste, daglig benævnt SAR-tjenesten (Search and Rescue). Opgaver, organisation og ansvar er fastlagt i henhold til internationale forpligtelser, nationale behov og aftaler indgået mellem såvel nationale som internationale bidragydere.

¹ Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd "Mål og resultatkrav for Søredningstjenesten (Januar 2006)

SAR-tjenesten har til formål at sikre, at der under hensigtsmæssig anvendelse af de til rådighed stående midler ydes den bedst mulige indsats for redning af nødstedte.

SAR-tjenesten er organiseret i Joint Rescue Coordination Centre Danmark (JRCC Danmark) med ansvar for at assistere nødstedte skibe, luftfartøjer og havanlæg. SAR tjenesten består af en struktur med permanente ressourcer, samt bidrag fra såvel kommunale myndigheder, som private og frivillige organisationer.

Der er som nævnt i indledningen udarbejdet mål og resultatkrav for de permanente Search and Rescue ressourcer. Kravene skal bl.a. sikre, at det er muligt at evaluere den samlede indsats, herunder belyse og afdække tendenser og udsving i den operative indsats. Dermed åbnes mulighed for løbende at vurdere eventuelle behov for tilpasninger. Mål og resultatkravene skal ses som et dynamisk dokument, som løbende evalueres og tilpasses i rammen af Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd. Det er hensigten, at mål- og resultatkravene skal revurderes i 2007 under inddragelse af Search and Rescue tjenestens aktører.

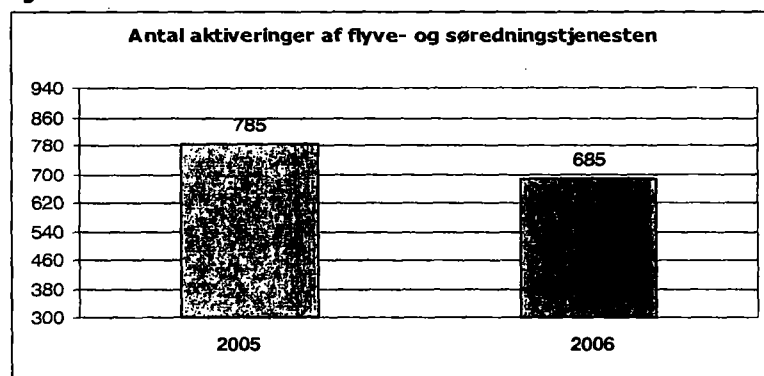
I 2006 er der alene sket mindre ændringer til flyve og søredningstjenestens organisation i Danmark:

- Det tidligere Rescue Coordination Center (RCC) og Maritime Rescue Coordination Center (MRCC) blev pr. 1. januar 2006 samplaceret i et fælles redningscenter benævnt Joint Rescue Coordination Center (JRCC).
- Marinehjemmeværnet har i 2006 fået leveret et nyt fartøj af den såkaldte 900-klasse, hvilket samlet giver fem operative enheder af 900-klassen. Fartøjerne er stationeret i Rødby, Struer, Rønne, Esbjerg og i Hundested.

Det samlede antal aktiveringer i 2006.

Flyve- og søredningstjenesten har i 2006 været aktiveret i alt 685 gange jf. figur 1. De 685 aktiveringer omfatter såvel eftersøgning og redning, assistance til nødstedte skibe, havanlæg og nødstedte fly (civile som militære) som et antal aktioner, hvor flyve- og søredningstjenesten har assisteret politiet og sundhedsvæsenet med bl.a. patienttransporter. Sammenlignet med 2005, hvor det tilsvarende antal aktiveringer var 785, er der tale om et fald på 13 %.

Figur 1

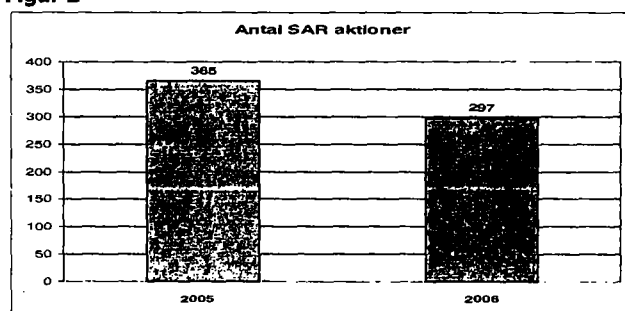
Det fremgår af Forsvarsministeriets årsrapport for flyve- og søredningstjenesten for 2005, at det samlede antal aktiveringer var 1204. Dette tal er jf. ovenstående tabel for sammenligningens skyld nedskrevet til 785 aktiveringer, hvilket afspejler antallet af aktiveringer, der er sammenligneligt med resultatet af aktive-

ringer i 2006. De øvrige aktiveringer i 2005 relaterede sig til aktiviteter i forbindelse med havarier, grundstødninger, havneanløb m.fl. Disse forhold varetages fremover af Maritime Assistance Service (MAS), der blev oprettet ved Søværnets Operative Kommando pr. 1. april 2006, og indgår således ikke som Search and Rescue aktiveringer.

Search and Rescue aktioner 2006

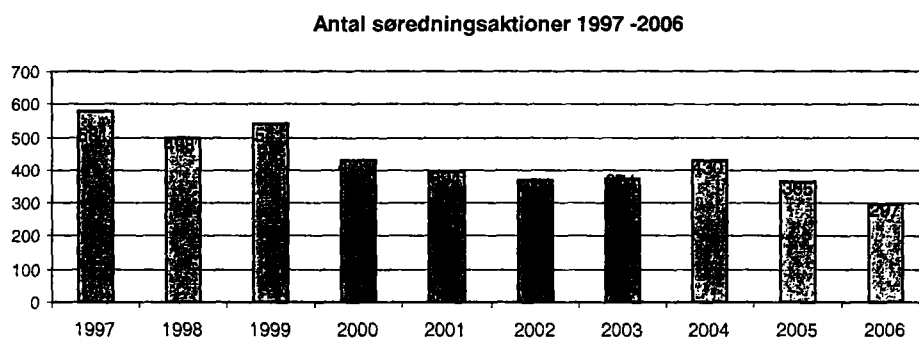
Flyve- og søredningstjenesten har i 2006 udført i alt 297 Search and Rescue aktioner jf. figur 2. I forhold til 2005, hvor antallet var 365 aktioner, er der sket et fald på 12,7 %.

Figur 2

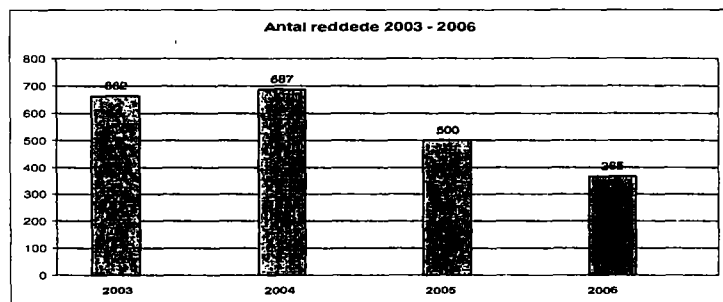

Faldet kan ikke entydigt forklares, men kunne være en afledt konsekvens af søsikkerhedskampagner samt brugen af mobiltelefoner som et supplement for VHF. Det skal dog nævnes, at Search and Rescue tjenesten i 2006, set over en tiårig periode, har haft det laveste antal aktioner, og der kan således spores en faldende tendens i antallet af disse.

Figur 3

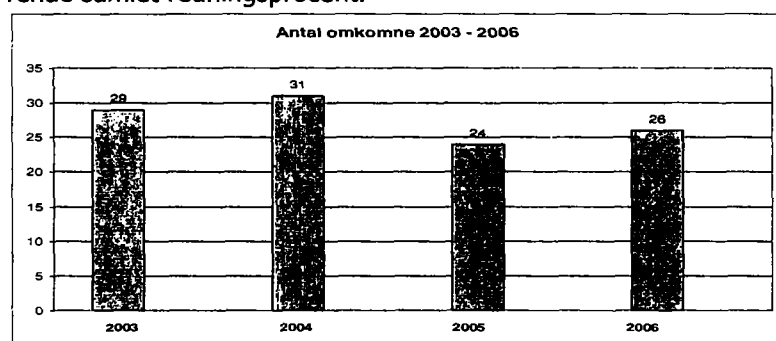

I 2006 blev der jf. figur 4 reddet 365 personer ved 297 redningsaktioner. Til sammenligning blev der i 2005 reddet 500 ved 365 redningsaktioner. Antallet af reddede personer pr. redningsaktion er således reelt på samme niveau. Betragtes antallet af reddede personer i perioden 2003 – 2006, fremgår det, at tendensen i antallet af reddede, er faldende. Dette skal dog ses i sammenhæng med, at antallet i Search and Rescue aktioner i samme periode er fladet tilsvarende.

Figur 4

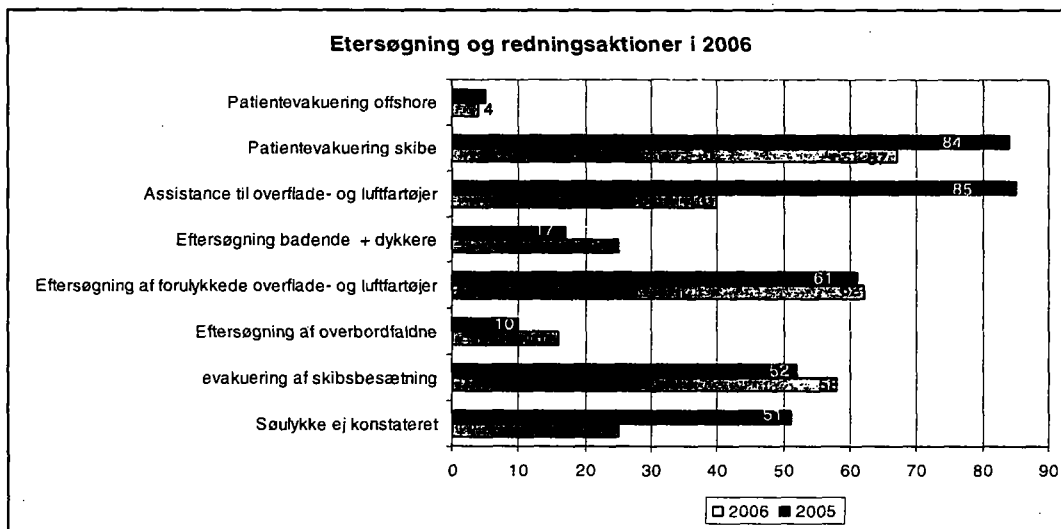
Antallet af omkomne i 2006 udgjorde 26 jf. figur 5. Tallet er lidt højere end i 2005, hvor antallet var 24, men lavere end i årene 2003 og 2004. Forholdet omkring omkomne behandles yderligere i punktet vedrørende samlet redningsprocent.

Figur 5

Inden for de enkelte kategorier af Search and Rescue aktioner, har der i forhold til 2005 været såvel stigninger som fald. Der er imidlertid ikke nogen signifikante forskelle mellem 2006 og 2005, når det tages i betragtning, at tallet vedrørende assistance til overflade og luftfartøjer i 2005 tillige indeholder forhold som assistance i forbindelse med havarier, grundstødninger, havnearløb m.fl.

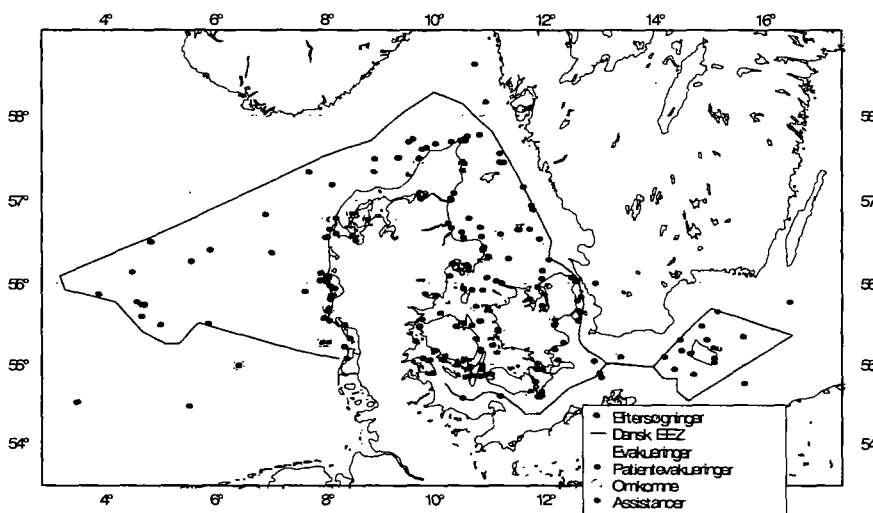
Der kan konstateres et positivt fald på 50 % i antallet af aktioner, der iværksættes og som efterfølgende konstateres at være en falsk alarm. Det skal i den forbindelse nævnes, at enhver nødalarm behandles som reel, indtil situationen er anderledes afklaret. Joint Rescue Coordination Centre behandler således også indberetninger fra vidner, som har eller mener at have set pyrotekniske nødsignaler. De 297 gennemførte Search and Rescue aktioner fordeler sig inden for kategorierne jf. figur 6:

Figur 6

Geografisk fordeling af aktioner 2006

Nedenstående kort viser positionerne på de aktioner, som Search and Rescue tjenesten har ledet og koordineret i 2006. Kortet medtager ikke samtlige aktioner, men det fremherskende mønster i den geografiske fordeling af redningsaktionerne. Den geografiske fordeling af redningsaktioner afviger ikke fra normalbilledet.

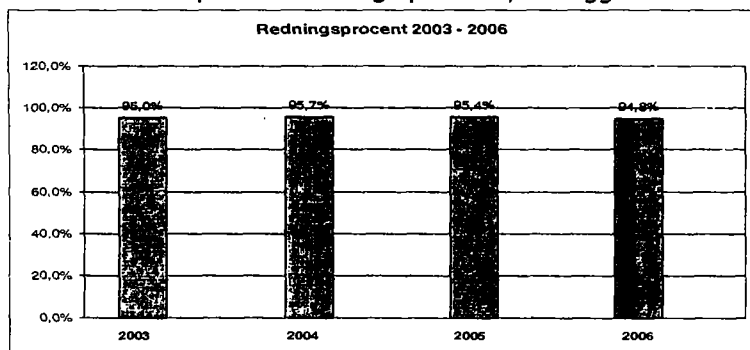
Figur 7

Samlet redningsprocent

I 2006 var det samlede antal reddede personer 365. Antallet af omkomne som følge af nødsituationer var 26. Af de 26 omkomne var der i tre tilfælde tale om omkomne udenfor dansk redningsområde² og i tre tilfælde var døden indtrådt, inden Joint Rescue Coordination Centre blev alarmeret. Antallet af omkomne er derfor justeret til 20, hvilket er i overensstemmelse med internationale retningslinier.

² Assistance til den svenske redningsorganisation ifm. et havari med et af kystvagtens fly ved Falsterbro den 26. oktober 2006

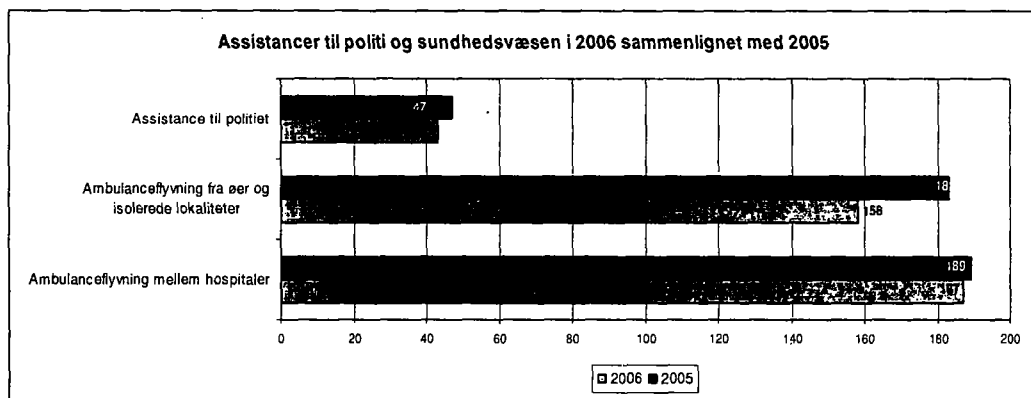
Der er således reddet 94,8 % af de personer, der har været i fare for at omkomme i den danske SAR-område, hvilket anses tilfredsstillende. Der er tale om et marginalt fald i forhold til året før, hvor redningsprocenten var 95,4 %. Der er forventningen, at Search and Rescue tjenesten med de nuværende ressourcer fortsat kan opnå en "rednings-procent", der ligger over 94 %³.

Figur 8

Patienttransporter og assistance til politiet.

Flyve- og søredningstjenesten har i 2006 udført i alt 388 assistancer til politi og sundhedsvæsen. I forhold til 2005, hvor antallet var 419, er der tale om et fald på 7,4 %. Assistancerne omfatter patienttransporter fra øer og andre isolerede lokaliteter, overflytninger mellem hospitaler samt assistancer til politiet⁴. Assistancerne er primært udført af flyvevåbnets redningshelikoptere, men en mindre del af transporterne er udført af Kystredningstjenestens enheder samt lodsåde.

Figur 9

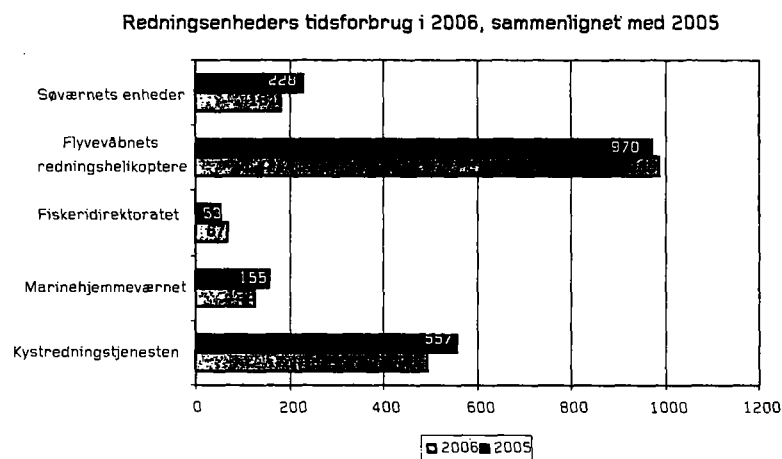
Anvendte ressourcer til redning.

Af figur 10 fremgår, hvilke ressourcer der har været indsat i hhv. 2005 samt 2006. De anførte tal angiver, det antal timer de enkelte myndigheder har deltaget i SAR operationer. Search and Rescue tjenestens faste ressourcer har i 2006 anvendt 1851 timer på 297 redningsaktioner, hvilket giver et gennemsnitligt timeforbrug på godt 6,2 timer pr. redningsaktion. I forhold til 2005, hvor antallet af timer var 1963 på 365 redningsaktioner, var det tilsvarende gennemsnitlige timeforbrug på 5,4 timer pr. redningsaktion. Der kan

³ 94 % er den redningsprocent der er fastlagt i mål og resultatkrav for søredningstjenesten. Forsvarsministeriets vision er, at dette forholdstal gradvist øges i takt med at nyt udstyr o. lign implementeres.

⁴ Der er alene medtaget tilfælde, hvor assistancen til politiet er ydet af en af redningstjenestens faste ressourcer.

således konstateres en stigning i antallet af eftersøgningstimer pr. redningsaktion. Årsagen hertil er, at procedurerne for hvor længe der søges efter evt. overlevne i forbindelse med en ulykke til søs, er revideret. Revideringen har bl.a. sin baggrund i de erfaringer, der blev gjort under en eftersøgningsoperation i Nordsøen i juli 2005, hvor en fritidssejler forliste, men overlevede i det kolde vand selvom alle beregninger indikerede, at overlevelseschancerne for længst var overskredet. Samlet set har den nye procedure medført, at det gennemsnitlige timeforbrug pr. udført redningsaktion er udvidet.

Figur 10

Nød og sikkerhedskommunikation

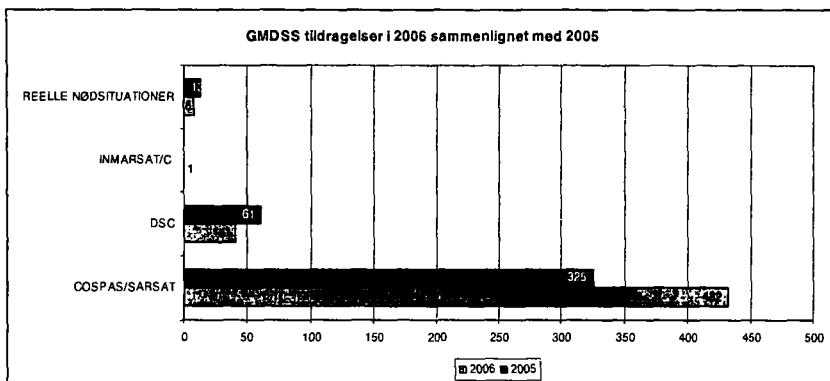
Joint Rescue Coordination Center er ansvarlig for behandling af alarmer fra International Maritime Satellite Organization (INMARSAT)⁵, Digital Selective Call⁶ (DSC) samt COSPAS-SARSAT⁷.

Der er i 2006 registreret i alt 474 alarmer, der relaterer sig til Global Maritime Distress and Safety System (GMDSS), som omfatter ovenstående elementer. I forhold til 2005, hvor det samlede antal var 400, er der tale om en generel stigning på 18,5 %. Det skal bemærkes, at stigningen i COSPAS-SARSAT alarmer er på 32,8%, men at der samtidig har været et fald på 32,9 i antallet af DSC alarmer.

5 INMARSAT blev oprettet i 1979 til at servicere den maritime industri gennem udvikling af udstyr til satellitkommunikation samt nød og sikkerhedsudstyr.

6 Digital Selective Call er et led i det moderne verdensomspændende sikkerhedssystem GMDSS. DSC indebærer, at man fra stationære VHF anlæg kan udsende et nødopkald automatisk.

7 Betegnelsen dækker de russiske ord for "satellitsystem til eftersøgning af skibe i nød" og det engelske "search and rescue satellite aided tracking". Systemet består af et antal satellitter, der kan beregne positioner på nødsendere, der sender på systemets frekvenser.

Forskellen mellem antallet af alarmer fra INMARSAT, DSC eller COSPAS/SARSAT og reelle nødsituationer er fortsat stor. Der har således alene i 1,7 % af det totale antal alarmer været tale om en reel nødsituation.

Mål og resultatkrav for Søredningstjenesten

Der er i 2004-2005 blevet udarbejdet mål og resultatkrav for søredningstjenesten i Danmark. Kravene er blevet evalueret i en begrænset periode i 2005 og implementeret primo 2006. Mål og resultatkravene udgør indledningsvist et fundament, der skal videreudvikles i takt med, der tilvejebringes et bredere erfaringsgrundlag.

Det forløbne år har været det første fulde rapporteringsår i relation til mål og resultatkravene for søredningstjenesten. På den baggrund gennemgås mål og resultatkravene efterfølgende med en angivelse af, hvorvidt målopfyldelsen er "opfyldt" – "delvist opfyldt" – eller "ikke opfyldt". I de tilfælde hvor målopfyldelsen ikke er opnået uddybes resultatet.

Redning

Redde ikke mindre end 94 % af nødstedte, der er i fare for at omkomme i dansk SAR-organisations geografiske område.

- **Opfyldt**

Beredskab

Søværnet Operative Kommando skal kontinuerligt opretholde 4 maritime indsatsenheder (MIE) fordelt på 2 enheder til hhv. Kattegats og Bornholms marinedistrikt svarende til 1460 sejldøgn.

- **Opfyldt⁸**

Flyvevåbnet skal kontinuerligt opretholde et SAR-beredskab med tre redningshelikoptere, i alt 1095 døgn samt en fjerde under særlige vind og vejrforhold.

- **Delvist opfyldt.⁹**

Farvandsvæsenet skal opretholde døgnvagt ved 21 redningsstationer.

Materiellet har tidsmæssigt været operativt som følger:

Motorredningsbåde: 96 % (Krav 95 %)

Lette redningsbåde: 99 % (Krav 98 %)

Redningskøretøjer: 99,98 % (Krav 98 %)

- **Opfyldt**

⁸ Med bidrag fra Marinehjemmeværnet på 200 timer er målsætningen opfyldt.

⁹ SAR beredskab med redningshelikoptere, stationeret i hhv. Aalborg, Skrydstrup og Roskilde, har været opfyldt i 1090 døgn hvilket svarer til delvist opfyldt (1085-1095 døgn).

Fiskeridirektoratet skal opretholde mindst 950 driftsdøgn årligt fordelt på 2 fartøjer i Nordsøen; Skagerrak og det nordlige Kattegat og 1 fartøj i det sydlige Kattegat.	• Opfyldt
---	------------------

1.1. Reaktionsid

Den maksimale reaktionsid i redningscentralen ved eftersøgnings- og redningsoperationer skal i 98 % af alle indsættelser være under 6 minutter.	• Delvist opfyldt¹⁰
Den gennemsnitlige reaktionsid skal være under 5 minutter	• Opfyldt
Den maksimale reaktionsid for søværnets maritime indsatsenheder i havn og til ankers er 60 minutter.	• Opfyldt
Den gennemsnitlige reaktionsid i havn skal være under 45 minutter.	• Opfyldt
Den maksimale reaktionsid for indsættelse af redningshelikopter indenfor tidsrummet 0700 – 2200 er 15 minutter.	• Delvist Opfyldt¹¹
Den gennemsnitlige reaktionsid for indsættelse af redningshelikopter indenfor tidsrummet 0700 – 2200 er op til 13 minutter.	• Opfyldt
Den maksimale reaktionsid for indsættelse af redningshelikopter indenfor tidsrummet 2200 - 0700 er 30 minutter.	• Delvist Opfyldt¹²
Den gennemsnitlige reaktionsid for indsættelse af redningshelikopter indenfor tidsrummet 2200 - 0700 er op til 25 minutter.	• Opfyldt
Den maksimale reaktionsid for Fiskeridirektoratets skibe er 30 minutter.	• Opfyldt
Den gennemsnitlige reaktionsid i havn skal være under 25 minutter.	• Opfyldt
Den maksimale reaktionsid for Farvandsvæsenets indsatsenheder er 20 minutter.	• Opfyldt
Den gennemsnitlige reaktionsid er op til 15 minutter.	• Opfyldt
Den maksimale reaktionsid for Hjemmeværnets enheder er 60 minutter.	• Opfyldt
Den gennemsnitlige reaktionsid er op til 45 minutter.	• Opfyldt

¹⁰ JRCC reaktionsid har i 287 tilfælde ud af 297 været i overensstemmelse med maksimal reaktionsid, hvilket giver en opfyldelsesgrad på ca. 96,6 %, hvilket svarer til delvist opfyldt (mellem 92 og 98 %). I 19 tilfælde var det nødvendigt, at indhente supplerende informationer, inden beslutning om iværksættelse af aktion kunne træffes.

¹¹ I syv ud af 192 tilfælde er reaktionsiden ikke overholdt. Opfyldelsesgraden udgør herved ca. 96 %, hvilket svarer til delvist opfyldt (mellem 92 og 98 %).

¹² I to ud af 40 tilfælde var reaktionsiden ikke overholdt. Opfyldelsesgraden udgør herved 95 % hvilket svarer til delvist opfyldt (92 til 98 %).

Uddannelse

Operative enheder, som er fast tilknyttet søredningstjenesten, deltager i minimum én sørednings- eller samarbejdsøvelse inden for en toårig periode.

Der gennemføres som minimum:

- én national øvelse hvert andet år, som inddrager alle myndigheder med operative ressourcer i søredningstjenesten.
- én øvelse hver andet år, som har karakter af og fokus på redning i forbindelse med en maritim katastrofe.
- én international øvelse hvert tredje år, som tilstræbes på skift at involvere lande, med hvem Danmark har operative samarbejdsaftaler.

Der har i 2006 været afholdt 12 øvelser med fokus på søredningstjeneste samt maritime katastrofer.

Øvelsesvirksomheden vedrørende maritime katastrofer er blevet skærpet, og deltagerkredsen er blevet udvidet.

- **Opfyldt**

Det er sammenfattende vurderingen, at redningstjenestens resultat efter "Mål og resultatkravene for Søredningstjenesten" for året 2006, er tilfredsstillende.

Risikoanalyse, fase 2

En arbejdsgruppe under ledelse af Forsvarskommandoen og med repræsentanter fra myndigheder, der er repræsenteret i Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd, gennemførte i 2005 en risikoanalyse for søredningstjenesten i de danske farvande.

Arbejdsgruppen anbefalede bl.a., at der skulle udarbejdes en fase 2 risikoanalyse med det formål at tilvejebringe et matematisk værktøj, der kunne belyse konsekvenser ved eventuelle forandringer i Redningstjenestens organisation. Helt overordnet skal værktøjet kunne bestemme risikoen for, der omkommer personer i forbindelse med søredningsaktioner, idet der tages hensyn til farvandsområde, vejrforhold, skibstrafik, samt de eksisterende ressourcer i søredningstjenesten. Det forventes, at risikoanalysen vil være gennemført inden udgangen af 2007.

Den operative kontaktgruppe for Søredningstjenesten.

I 2006 blev samarbejdet på det operative plan inden for Søredningstjenesten styrket ved den formelle oprettelse af Den Operative Kontaktgruppe for Søredningstjenesten. Kontaktgruppens opgave var at styrke det tværgående samarbejde. Kontaktgruppen refererer direkte til Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd, hvilket bl.a. sikrer, at vurderinger og anbefalinger fra de operative aktører hurtigere kan behandles og evt. implementeres.

Den Operative Kontaktgruppe for Søredningstjenesten har i 2006 bl.a. forestået arbejdet med at opdatere Redningsrådets publikation "Eftersøgnings- og Redningstjenesten i Danmark" benævnt "SAR Danmark organisation". Herudover er der udgivet en ny publikation benævnt "SAR DANMARK operativ manual".

Publikationen "SAR Danmark organisation" omfatter ledelse og samvirke under redningsoperationer i Danmark. Publikationen beskriver bl.a. de overordnede principper og procedurer i relation til SAR operationer samt redningstjenestens samarbejde med udenlandske redningstjenester.

Publikationen "SAR DANMARK operativ manual" er udarbejdet som en opslags- og lærebog for personer, der beskæftiger sig med eftersøgnings- og redningstjeneste. Publikationen giver informationer om teoretiske og praktiske forhold i relation til søredningstjenesten.

Begge publikationer kan hentes fra Søværnets Operatives Kommandos hjemmeside.

Afslutning

Det er sammenfattende Skibsfartens og Luftfartens Redningsråds vurdering, at 2006 ikke afviger væsentligt fra normalbilledet. Året 2006 er dog kendetegnet ved et noget lavere antal aktiveringer af redningstjenesten end året før, både hvad angår SAR-aktioner og patienttransporter/assistance til politiet.

Den stigende tendens i antallet af aktiveringer, der blev identificeret i årsrapporten for 2005 synes således ikke at være kendetegnende for rapporteringsåret 2006. Det er dog ikke muligt på det nuværende grundlag at vurdere, hvorvidt tendensen er vendt.

Der kan konstateres, at der i 2006 har været en mindre stigning i det gennemsnitlige timeforbrug pr. redningsaktion. Årsagen hertil kan fortrinsvis tilskrives det forhold, at procedurerne for, hvor længe der søges efter overlevne, er blevet revideret, hvilket har medført, at der i dag anvendes længere tid på at søge efter omkomne end tidligere.

Det kan ligeledes konstateres, at redningstjenesten, med samme organisation, ressourcer og geografiske placering over en fireårig periode, har opnået en stabil "redningsprocent" på omkring 95 %. Dette resultat findes at understøtte risikoanalysens konklusioner¹³ om "at de faste ressourcers kapacitet er tilstrækkelig i forhold til det danske ansvarsområde, og de faste ressourcer har en placering, der bedst muligt dækker det danske ansvarsområde under hensyntagen til, hvor ulykkerne sker".

Udviklingen af risikoanalyse, fase 2 vil i fremtiden kunne vejlede og give anbefalinger til, hvordan redningstjenesten i Danmark bedst muligt sammensættes, samt kunne afdække, hvilke konsekvenser en ændring i de nuværende tilknyttede ressourcer vil få for det samlede redningsberedskab i det danske SAR-ansvarsområde.

Det er samlet set Skibsfartens og Luftfartens vurdering, at redningstjenesten i 2006 har opnået et tilfredsstillende resultat.

¹³ Risikoanalyse for Søredningstjenesten i danske farvande" af 2005-03-01.